

Ítéltábla

Bf.II.221/2007/19.szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, 2007. október 19. és október 31. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette az alábbi

í t é l e t e t :

A különösen nagy kárt okozó csalás bűntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt I.rendű vádlott és társa ellen indult büntetőügyben a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 6.B.602/2005/56. számú 2007. február 7. napján kihirdetett ítéletét megváltoztatja a következők szerint:

Az I.r. vádlott közbizalom elleni cselekménye helyesen közokirat-hamisítás bűntettének a kísérlete.

I.r.vádlott szabadságvesztés büntetését 5 (öt) év próbaidőre felfüggeszti.

A közügyektől eltiltás mellékbüntetést mellőzi.

A II.r. vádlott szabadságvesztés büntetését 1 (egy) év 8 (nyolc) hónapra enyhíti.

A közügyektől eltiltás mellékbüntetést mellőzi.

A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 5 (öt) év próbaidőre felfüggeszti.

A vádlottak által előzetesen fogva tartásban töltött időt a szabadságvesztés büntetések utólagos végrehajtása esetére kell a kiszabott szabadságvesztés büntetésekbe beszámítani.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányságon 133/2004.bü. szám alatt lefoglalt 3.870.000.- (hárommillió-nyolcszázhetvenezer) forint lefoglalását megszünteti, és azt a sértett Kft. részére rendeli kiadni, egyben az összeg visszatartására vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

I n d o k o l á s :

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a rendelkezőn részben megjelölt határozatában I.r. vádlottat bűnösnek mondta ki csalás bűntettében, különösen nagy kárt okozó csalás bűntettének kísérletében mint társtettes, közokirat-hamisítás bűntettében és ezért őt halmazati büntetésül 2 év börtönbüntetésre, 2 év közügyektől eltiltásra és 300.000 Ft pénzmellékbüntetésre ítélte.

A II.r. vádlottat különösen nagy kárt okozó csalás bűntettének kísérletében mint társtettetst mondta ki bűnösnek, és ezért őt 2 év 2 hónap börtönbüntetésre, 3 év közügyektől eltiltásra és 100.000 Ft pénzmellékbüntetésre ítélte. A II.r. vádlottat 1 rb. csalás bűntette miatt emelt vád alól felmentette.

Mindkét vádlott vonatkozásában rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a pénzmellékbüntetés meg nem fizetés esetén történő átváltoztatásáról, a bűnügyi költségről, és a sértett Kft magánfél polgári jogi igénye érvényesítésének egyéb törvényes útra utasításáról.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányságon 133/2004.bü számon lefoglalt 3.870.000 Ft bankjegy lefoglalását megszüntette és azt a pénzmellékbüntetés és a bűnügyi költség biztosítására visszatartotta illetőleg I.r. vádlott részére rendelte kiadni.

Az ítélet ellen I.r. vádlott és védője tényállás téves megállapítása és felmentés miatt, II.r. vádlott és védője felmentés miatt jelentett be fellebbezést, míg a sértett Kft mint egyéb érdekelt jogi képviselője útján a lefoglalt készpénz részükre való kiadása végett jelentett be fellebbezést.

Az I.r. vádlott védője a fellebbezési eljárásban az 1. tényállási pont tekintetében hangsúlyozta, hogy a sértettként megjelölt személy feljelentést nem tett és polgári eljárást sem kezdeményezett és valójában a tanú az, akinek a jóhiszemősége megkérdőjelezhető. Az I.r. vádlott ezen tényállás kapcsán semmilyen bűncselekményt nem követett el. A 2. tényállási pont tekintetében az ítéleti tényállást megalapozatlannak, felderítetlennek, hiányosnak és iratellenesnek jelölte meg a fellebbezés arra hivatkozással, hogy az tartalmazza a 20.000.000 eurós bőröndök bemutatását, de azt is, hogy a vádlottak ezzel az összeggel nem rendelkeztek. A sértett volt az akinek a jóhiszemősége megkérdőjelezhető, és nem felderített az, hogy ki volt a emailos levelezést folytató nevű személy. Felderítetlennek tartja továbbá a szerződéskötés körülményeit, egyben kifogásolja, hogy

ügyvéd tanúként meg lett hallgatva annak ellenére, hogy a Be. 81.§ (2) bekezdés szerinti felmentést valamennyi érdekelt személytől nem kapta meg. Az I.r. vádlott jóhiszeműségét igazolja viszont az a fellebbezés álláspontja szerint, hogy tulajdonjog bejegyzési kérelmet követően 6 nappal az I.r. vádlott azt visszavonta, majd polgári eljárásban egyezséget kötött a sértettel.

A II.r. vádlott védője hasonló indokokkal tartotta az elsőfokon eljáró bíróság ítéletét megalapozatlannak. Az ügyvéd tanúkénti meghallgatása kapcsán álláspontja szerint figyelmeztetni kellett volna őt arra, hogy nem köteles tanúként vallomást tenni, mert a büntetőügyben korábban gyanúsított volt. Az ingatlan adásvételi szerződés kapcsán fontos tényállási elemként jelölte meg azt, hogy a szerződéskötés pillanatában az ingatlan 51.000.000 Ft és járulékai erejéig jelzálogjog terhelte, továbbá a földhivatali eljárásban a jogi képviselőt kötelező, ezért az eljárás olyan alakszerűségi hibában szenvedett, amely a tulajdonjog szerzését kizárta. A jelzálogjogra tekintettel a bűncselekmény minősítése téves, míg a szerződésnek a földhivatalból történő visszavonása miatti önkéntes elállásra tekintettel a Btk. 17.§ (2) és (3) bekezdésében foglaltakat kellett volna alkalmazni.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.441/2005/4-I. számú átiratában bejelentett védelmi fellebbezéseket alaptalannak tartva indítványozta az I.r. vádlott közbizalom elleni bűncselekménye minősítését közokirat-hamisítás bűntettének kísérletére változtatni. A fellebbezési eljárásban megtartott nyilvános ülésen az átiratban foglaltakkal ellentétben azon álláspontját fejtette ki, hogy a büntetőeljárásban lefoglalt pénzüsszegre vonatkozóan köthető volt érvényes polgár jogi egyezés.

A bejelentett fellebbezések részben alaposak.

A Debreceni Ítéltábla a Be. 348.§ (1) bekezdése alapján a fellebbezéssel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbíráta. Az ítélet tényállásának megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseit a másodfokú bíróság arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki milyen okból fellebbezett.

A Be. 348.§ (2) bekezdése alapján a felülbírálat fellebbezés hiányában nem terjedt ki a II.r. vádlottat 1 rb. csalás büntette miatt emelt vád alól felmentő rendelkezésre.

A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokon eljáró bíróság az eljárási szabályoknak megfelelően folytatta le a bizonyítási eljárást, azonban az általa megállapított tényállás részben megalapozatlan a Be. 351.§ (2) bekezdés b) pontja alapján.

A Be.352.§ (1) bekezdés a) pontja alapján az ítéltábla a tényállást az iratok tartalma alapján a következőkkel egészíti ki:

A 2. sz. tényállási pontban megjelölt szám alatti ingatlan Helyrajzi száma: , mely ingatlanon az arra kötött szerződés időpontjában 51.000.000 forint keretbiztosítéki jelzálogjog volt a CIB KÖZÉP- EURÓPAI BANK RT. javára. A sértett, mint a Kft ügyvezetője és I.r. vádlott között 2004. július 6. napján létrejött ingatlan adásvételi szerződést ügyvéd készítette el.

Az így kiegészített tényállás mindenben megalapozott, és összhangban áll a feltárt bizonyítékokkal, ezért a Be. 351.§ (1) bekezdése alapján a Be. 352.§ (2) bekezdésére is figyelemmel a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

A megyei bíróság okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére, a felmentést célzó védelmi jogorvoslatok az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységét támadják, amely a Be. 351.§ (1) bekezdésére figyelemmel a másodfokú eljárásban eredményre nem vezethetett.

Az ingatlan adásvételi szerződésből és a tényállásban megjelölt ingatlan tulajdoni lapjából mint okirati bizonyítékból lehetett az ingatlanra bejegyzett keretbiztosítéki jelzálogjog összegét, és a szerződést kötő ügyvéd nevét rögzíteni. A szerződést kötő ügyvéd személyére a vádlottak, és az érintett ügyvéd is egyező előírást tett.

Az elsőfokú bíróság tényállása egyebekben megalapozott a védelem által a fellebbezési eljárásban előadottak a bizonyítékok értékelését támadják. Az 1. tényállási pont kapcsán nincs jelentősége annak, hogy a felajánlott projektorok értéke meg sem közelítette a 3,8 millió euró értékű támogatást, hiszen a tényállás is rögzíti, hogy az I.r. vádlott az un. „pályázati pénznek” csupán néhány százalékát kérte biztosítékul. A sértett eljárását és jóhiszeműségét nem kérdőjelezheti meg az az óvatosság amit az optikák és izzók kiszerezésével tanúsított.

A 2. tényállási pont kapcsán a bíróság nem látott ellentmondást abban, hogy a tényállás rögzíti azt, hogy II.r. vádlott 4 bőrröndnyi 20 milliós eurós összegnek mondott pénzt mutogatott az Alapítvány miskolci irodájában azonban valójában ilyen összeggel nem rendelkezett.

Az kétségtelen, hogy sértett a saját szempontjait figyelembe véve a 2. tényállási pontban rögzített ügylet kapcsán kiemelkedő hasznot kívánt elérni és ő maga sem volt teljesen jóhiszemű az eljárásában. Ezt a tényt azonban a bíróság csupán a büntetéskiszabás körében tudja értékelni mert ez nem változtat azon, amit a megyei bíróság helyes mérlegeléssel megállapított, hogy az I. és II.r. vádlott őt ejtette végül tévedésbe.

Nem fogadta el az ítéletábra a védelem azon érvelését, mely szerint ügyvéd vallomását ki kellene rekeszteni a bizonyítékok köréből hiszen őt a bíróság figyelmeztette arra, hogy önmagát és hozzátartozóját nem köteles bűncselekménnyel vádolni, ilyen kérdésekben a válaszadást megtagadhatja, amely lehetőséggel az okiratszerkesztő ügyvéd nem élt. Nincsen olyan jogszabályi előírás, amely pusztán az eljárás korábbi szakaszában megvalósult terhelti minőséghez kötné a vallomás megtagadási jogot. A tanú kihallgatásakor a tanács elnöke helyesen tájékoztatta a tanút, hogy az ügyvédi titoktartási felmentése I.r. vádlott és sértett részéről is fennáll, ezért erre hivatkozással nincs helye a vallomás megtagadásának. Az a körülmény, hogy a II.r. vádlott a sértett tévedésbe ejtésével kapcsolatosan társtettesi cselekvőséget fejtett ki, nem jelenti azt, hogy az ingatlan adásvételi szerződés megkötésekor ügyfele lett volna az ügyvédnek.

Ennek nem mond ellent az, hogy változatlanul irányadónak tekinti az ítéletábra azt a bírói gyakorlatot, mely szerint a fiktív adásvételi szerződés megkötésénél közreműködő ügyvéd

a titoktartási kötelezettségére hivatkozva e körben nem tagadhatja meg a tanúvallomását. /FBK 1994/40.)

A bűncselekmények minősítése alapvetően törvényes azonban helyesen mutatott rá a Debreceni Fellebbviteli Főügyészség átiratában, hogy a tulajdoni lapon feltüntetett széljegy jogot nem keletkeztet, csupán az ingatlan nyilvántartási eljárás megindítását tanúsítja ezért a közokirat-hamisítás büntette bűncselekmény kísérleti szakban maradt.

A perbeli ingatlanra elkövetett csalás bűncselekményének a minősítését nem érinti az a tény, hogy az ingatlan forgalmi értékét megközelítő keretbiztosítéki jelzálogjog terhelte azt, azonban erről a büntetés kiszabás során nem lehet megfeledezni.

Helyesen vetette el az elsőfokon eljáró megyei bíróság az alkalmatlan eszközzel történő elkövetés lehetőségét azonban a különösen nagy kárt okozó csalás büntettének a kísérlete igen távoli kísérlet arra tekintettel, hogy az ingatlan nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI törvény 26. § (2) bekezdése alapján a jogi képviselő nélküli eljárás tulajdonjog bejegyeztetésére nem alkalmas. A kérelemre indult eljárásban a jogi képviselő kötelező. Az ingatlan nyilvántartásról szóló törvény ezen módosítása 2004. május 01. napjától lett hatályos, mintegy két hónappal a bűncselekmény befejeződése előtt. A jogi képviselő eljárását elméletileg az Inyvtv. 39.§ (1) bekezdés szerinti hiánypótlási felhívás útján pótolni lehet azonban kérdéses, hogy a konkrét ügyben erre lehetőség lett volna-e.

A büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket szükséges kiegészíteni azzal, hogy valójában egy olyan ingatlan volt a 2. tényállási pontban rögzített kísérleti szakban maradt bűncselekmény elkövetési tárgya, amelyet az ingatlan értékét megközelítő jelzálogjog terhel, a korábban kifejtettek szerint a kísérlet igen távolinak minősíthető, és a sértetti közrehatást.

Jelen büntetőeljárásban közvetítői eljárásra nem volt lehetőség, és fel sem merülhetett ilyen okból az eljárás megszüntetése azonban, figyelemmel arra a gyakorlatra, amely egyre nagyobb és hangsúlyosabb szerepet szán a sértett és a vádlottak megegyezésének, a sértett kárának megtérülése érdekében, a büntetés kiszabása körében igen lényeges körülményként kellett azt értékelni, hogy az I.r. vádlott és a sértett egyezséget kötött, melyben rögzítik, hogy amennyiben a büntetőeljárásban lefoglalt pénzüsszeg a sértett részére kerül kiadásra ezt követően az I.r. vádlottnak átadott 5 millió forint teljes egészében megtérül és a sértettnek további követelése nincs.

Mindezek alapján a Debreceni Ítéltábla a kiszabott büntetések belső arányosságára is figyelemmel az I.r. vádlott büntetését a Btk.89.§ (1) és (3) bekezdése alapján a rendelkező részben meghatározott maximális időtartamban felfüggesztette, a közügyektől eltiltás mellékbüntetés mellőzése mellett, míg a II.r. vádlott büntetését az ítélet belső arányosságára figyelemmel 1 év 6 hónap börtönbüntetésre enyhítette, és ugyancsak maximális időtartamban rendelte felfüggeszteni az enyhítő körülmények nagyobb súlyára és nyomatékára figyelemmel, a közügyektől eltiltás mellékbüntetés mellőzése mellett.

Helyesen kifogásolta a Kft mint egyéb érdekelt jogi képviselője útján azt, hogy az elsőfokon eljáró bíróság az I.r. vádlott részére rendelte kiadni a lefoglalt 3.870.000 Ft-ot.

A Be.155.§ (1) bekezdés szerint a lefoglalást a bíróság megszünteti ha arra az eljárás érdekében már nincs szükség. A lefoglalás megszüntetésekor a lefoglalt dolgot annak kell kiadni aki az elkövetéskor a dolog tulajdonosa volt, és ezt kétséget kizáró módon igazolni tudja, illetőleg ha nincs ilyen személy, a dolgot annak kell kiadni, aki a kiadása iránt alaposnak látszó igényt jelentett be. Az ügy irataiból megállapítható, hogy polgári peres eljárásban az I.r. vádlott és az a Kft a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróságon számon egyezséget kötött, mely egyezség ítéleti jogerővel tartalmazza azt, hogy az I.r. vádlott hozzájárul ahhoz, hogy ez az összeg a sértett részére kerüljön kiadásra.

A sértettnek kiadandó összeg nyilvánvalóan nem szolgálhat fedezetül a pénzmellékbüntetés és a bűnügyi költség megfizetésére.

Mindezek alapján a Debreceni Ítéltábla a Borsod-Abaúj Zemplén Megyei Bíróság ítéletét a Be. 372.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta a jelzett körben míg egyéb helyes rendelkezéseit a Be. 371.§ (1) bekezdésre utalással helybenhagyta.

Debrecen, 2007. október 31.

Dr. Kardos Sándor sk.	. Elek Balázs sk.	. Gömöri Olivér sk.
a tanács elnöke	a tanács tagja-előadó	a tanács tagja

Záradék !

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 6.B.602/2005/56. számú ítéletet a másodfokú határozatban írt változtatással mai napon a szabadságvesztés büntetés végrehajtása kivételével jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2007. október 31.

Dr. Kardos Sándor sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül
tisztviselő